

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő
 RÉSSEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkeres-
 kedése Csikszerebián, hová
 a hirdetések írási és előfizetési
 díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Lei 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Műfennvetési ár:
 Egész évre Lei 160.—
 Félévre „ 80.—
 Negyedévre „ 42.—
 Külföldre egy évre „ 440.—
 Hirdetési díjak a leg-
 olosóbban számítatnak.
 Készítők nem adnak vissza
 Nyilvántartási költségek
 díja soronként Lei 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Leszerelnek.

Genfben hetek óta ismét gyűléseznek. A különböző államok képviselői együtt vannak. Közösen verik szét az otthon kiizzadott nehéz pénzeket. Nem baj.

Legalább jól telik nekik. Szórakoznak. Kedvesen. Az otthoniak bőrére. Most a változatosság kedvéért leszerelésit játszanak.

Az ember úgy elnézi ezt az ártatlan gyermek játékot, ott Genfben. Olyan megható. Látni és naponként megbizonyosodni, hogy ezek a kiküldött anyagi lelkek valóban dolgoznak. Értünk.

Már a játék alapja is helyes. Óvodákban, más közhelyeken ugye a puskával kezdik. A gyermek szobákban ólom katonák trikoloros hangulatával maszlagnak a nemzet személfényét. A gyermeket. Játszva készítik elő szerencsétleneket. Arra amit a harmincötön felüliek jól ismernek. A hősi halál méltóságára.

Nos Genfben egészen emberies értelmet visznek ebbe a játékba. Ők a nagy gyermekek leszerelnek. Mintha belátták, hogy ennek így kell lenni. Még sem tűrhető, hogy nemzetek egész életükkel a másik megfojtására rendezkedjenek be. Évtizedes béke időket újabb háboru előkészítésére áldozzanak. Éppen most, amikor még az elmúlt nagy pusztításnak cömörletes sége ott van minden polgár szájaizében.

Megér tehát minden pénz áldozatot, ha az egyes nemzetek legjobb gyermekeikkel egy ilyen nevelő, keresztény szellemű társasjátékban részt vesznek. Csak halálal lehetünk eltelve a világ megjavításának célját szolgáló nemzetközi szórakozásért, amelyen végeredményben a mi sorsunk felett játszanak, fakesztés, sok könnyet és fájdalmat jelentő gyászos játékot.

Mi embarmilliók, akik életünket, halálunkat mindenkor ilyen genfi csekélyeségekhez kötöttük ma is szorongó nyugtalansággal lehetünk eltelve.

Nagy baj van a leszerelés körül. Ott mindenki a másikat akarja levetkeztetni. Egyiknek sincs esze ágában sem, hogy repülő, tank és nehézbágy parkját leépítse. Nincs egy őszinte békegondolat. Nyíltan, leplezetlenül folyik a háborus felszerelésnek, a hadiiparnak egy olyan fantasztikus méretesése, amilyenre soha sem volt példa.

Ez folyik Genfben. A gyermekjáték veszélyes, súlyos pillanatok között teljesedik. A végünk felé.

Azt a háborus készülődést, a hadiiparnak azt a borzalmas produktumát, amit éjjel-nappal ontanak az európai vállalatok, rövidesen le kell nyelnie a jól nevelt hazafiai kötelességnek, vagy itt, vagy ott. A nagytőke érdekében rövidesen ismét millióknak kell befokúdnia a tömegsirokba. Ugy mint eddig. Szépen kitüntett, gázzal domborura pumpált vitézi mellekkel. Büszkén. Az utókor haláljának és a hősök napi diszvilágításnak utólagos reményével.

Lehet, hogy keleten kezdődik meg rövidesen egy véres fejezete a háborus örületnek. És mi szállítani fogunk. Tanácsot és anyagot a veszekedő feleknek.

Mindenben garantált jó árut. Az oroszoknak, a japánoknak. Egészen önzetlenül. Aki jobban fizet annak. Baráti alapon. Ha vörös is. A pénznek nincs szaga, a háborus becsületnek határa.

Vagy esetleg mi bolondu'unk össze egymással itt Európában. Vagy Európa a sárgákkal. Mit lehet azt tudni.

Csupán az látszik egyelőre biztosnak, hogy

Genfben a leszerelés általános felszereléssel fog végződni. Mindenki fél a másiktól, mindenkinek titkos számításai vannak az általános szavarsoban való halássás biztosan következő napjaira.

És éppen ennek a mának annyit szenvedett embere megéri még, hogy ismét egymáshoz éreztek. Minden úgy történik ebben a világban, hogy erre számíthat. Ekkora gyűlölet, bizonytalanság, esztelenség még soha nem ülte meg a lelkeket, mint ma.

Itt nem lehet leszerelni. A háboru után következő tizenöt évnek egy pillanata sem volt békés törekvés a világban. Így ma tökéletesen benne vagyunk a háborus kirobbanások veszedelmében.

Genfben tehát nem fog leszerelni senki. Hanem biztos kézzel szövik a világ legközelebbi szenvedéseinek utjait.

Nincs tovább...

A Székelyföld kisiparossága koldusbotra jutott. Az évi zsebes könyörtelen adóztatás és a közterhek kíméletlen sokasága tönkre tette a kisipart és azzal együtt az egész társadalmi osztályt.

Ma már áll a kisiparosunk. Legnagyobb része elfözött a Regátsa, az itthon rekedtek pedig nap-számba járnak gazdasági munkához. Aki még meg akar élni, családjának kenyeret akar szerezni az iparával, arra a legszomorubb napok várnak. Munka alig van annyi, hogy a betevő falajtát biztosítsa. Az adó, a minden vonalon megmaradt teher pedig megöli, kivégzi a legbecsületesebb munka akarását is.

Évtizedek óta kétségbeesve nézzük a biztosan bekövetkező véget. A kisiparosság testülettel, vezetői láttal, hogy halálra van itelve a kisipar. Nem törődik azzal sem a kormány kötelességszerű védelmi programja sem a magasabb nemzetgazdasági megállás, amely szerint a kisipar az állam egyik legfontosabb tartó oszlopa.

Itt ezt az oszlopot erőnk erejével kirángatják. Következtesen, természetesen megfojtják a kisipart és a történelmi multu kisiparot szolgáskorba kergetik. Megölik és kipusztítják a polgári társadalom legöntudatosabb gerincét a kisiparosságot, érthetetlen és tisztára veszülékbe rohanó rövid látással.

Nem használ itt semmi okos szó. A kisiparosság jól szervezett képviselői évek óta mutatnak rá a veszedelmekre. Arra a nagy nemzetpusztulásra, amelyet az adó és a veszett módon emelkedő terhek okoznak ebben a szerencsétlen társadalmi osztályban. A memorandumok zabátaga sir, ordít szüntelen. És nincs fül, amely meghallgatná azokat.

Csak tovább perex a dob és mintba minden a legjobban menne születnek tovább a kisiparosra újabb terheket jelentő törvények és intézkedések tömegei.

Kisiparos már alig van. Aki tehető megszokott a mesterségtől. Inkább kocsis lett. De aki megmaradt, az minden idejét annak éli, hogy védekezzen valamely megnyomorító intézkedés ellen. A kisiparos reggeltől estig mint az őrlőt abban szaladgál, hogy elhárítson feje fölül valami az existenciájára törő intézkedést, büntetést stb.

Nincs tovább. Belefáradt, belekoldusodott nemcsak a Székelyföld, de egész Erdély kisiparossága ebbe a kíméletlen hajszába.

Október hó 8-án a Székelyföld kisiparossága Gyergyószentmiklóson mag egysser felhőrdült. Utójára összehgyült a még megmaradt kisiparosság, hogy oda-kialtsa az ország felelős kormányának: nincs tovább! Nem bírja ez a nyomorult kisiparosság azt a lelketlen embonyuzást, amit évek óta elkövettek rajta.

Szabályszerűen elmondták, memorandumba foglalták Gyergyóban az összes meglévő serelemeket. Az iparosság vesztet Szabó Béni kisiparos képviselővel az élén lelkiismeretes tárgyalás alá vették a kisiparos helyzetének minden mozzanatát. Az egyes kérdéseket iparos előadók tárgyalták nagy hosszúsággal. Ezek szerint az adóserelemek, a munkásbiztosító törvénynek a kisiparosságra való kiterjesztése ellen való tiltakozása, független kisiparos munkakamarák felállítása, a kötelező könyvvetés elleni állásfoglalás, a kontárkérés rendezése, a konverzió kedvezményének a kisiparosságra való kiterjesztése.

A kisiparos kongresszus Bíró József csikszerebi ipartestületi elnök előadása nyomán foglalkozott a szövetségi tömörülésnek szükségességével, amely

egyetlen lehetősége a kisiparosság talpraállításának. A nagygyűlés lelkesedéssel fogadta Bíró József előadást és megbizta Szabó Béni, Dr. Ferenczy Zsigmond, Kertész István és Lukács István urakat, hogy a szervezés tervét kidolgozzák és a jövő tavassz folyamán összehívandó kisiparos értekezleten a kérdést tető alá hozzák.

A nagygyűlés a kisiparos serelemek nagy anyagát Szabó Béni valamint a jelenlevő Dr. Gyárfás Elemér, dr. Pál Gábor, Ferenczy Zsigmond és dr. Sulyok István képviselőkre bizta, felkérve, hogy azokat orvosiás végett a kormány vagy szükség szerint a parlament elé terjesszék.

A kisiparosság nagyon nehéz helyzetében utójára kért Gyergyószentmiklóson. Ha nem segítenek rajta elpusztul. Az országnak nem lehet érdeke ennyi becsületes, munkásnak az összeroppanása.

Felhívás a csendőrbrutálítások ügyében.

A rokkant tisztek és továbbszolgálók figyelmébe.

Pál Gábor képviselő a következők közvételét kéri:

1. Serban kisebbségi miniszter ur előtt Csikszerebián való tartózkodása alatt előtártam azokat a kegyetlen veréseket, melyeket Csikmegyében egyes csendőrohraöknön eddig elkövettek. A miniszter ur felhívására panaszomat írásba foglalva is benyújtottam a annak a visszaélések megszüntetése érdekében a csendőrség főparancsnokságával való közlését kértem. A főparancsnokság ezen panasz folytán vizsgálatot rendelt el a annak során felhívást kaptam a konkrét esetek bejelentésére. A benyújtott nyilatkozatban előadtam, hogy a visszaélések jövőre való megismétlődése ellen meg-felülő intézkedések megtételét kérem, amelyek végetvetnek a kegyetlen bánalmazásoknak a ha ez a jövőre elérhető lesz, úgy nincs értelme annak, hogy a multban előfordult esetek vizsgálattassanak. Felhírok tehát mindenkit arra, hogy küldje velem az esetleg még előforduló visszaéléseket, hogy azokat vizsgálat és megtorlás végett az illetékes csendőrpárancsnokság tudomására hozhassam.

2. A Monitorul Oficial folyó évi május hó 9-én kelt 105. számában jelent meg az a törvény, mely a volt magyar rokkant tisztek, továbbszolgáló altisztek és özvegyeinek nyugdíjigényére nézve a Regátban és Beszarábiában eddig érvényben volt rendelkezéseket kiterjesztette az azokkal való egyenjogúságot megállapította. Mindazok a tisztek, vagy továbbszolgáló altisztek, kik bármely okból eddig román hatóságok által felülvizsgálva nem voltak, vagy azok özvegyei, akik eddig igényüket nem jelentették be, erre hat hónapi határidőt kaptak, mely november hó 8-án jár le. A rokkant tisztek és továbbszolgáló altisztek hátramaradtainak is joguk van a nyugdíjra.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

November hó 15-én nyílik meg a parlament. A román kormány végérvényesen úgy döntött, hogy a parlamentet november hó 15-én nyitja meg. Az új parlamenti szezonban a nagy fontosságú törvénytervezetek egész sorozatát készült a kormány előterjeszteni. Ezek közül legfontosabbak az ország hitelletének helyreállításáról szóló intézkedések tervei.

A román hadsereg királyi hadgyakorlatai október hó 10-én befejeződtek.

Milliárdos bélyegpanama. A pénzügyminiszter vizsgálatot rendelt el a bukaresti állami bélyeggyárban. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. A visszaélések sok százmillióval károsították meg az államot. Az utóbbi időben az állami bélyegbevitel mintegy másfélmillió lejjel esett. Éppen ez a körülmény hívta fel a pénzügyminiszter figyelmét a vizsgálat beindítására.

A román kormány és külföldi hitelezők között a helyzet változatlanul feszült, miután a kormány nem hajlandó új ajánlatot tenni a hitelezőknek.

Bolgár komitácik a mult hetek folyamán megtámadták a dobrudssai román telepeseiket. Most a bukaresti nemzeti érzésű diákok tüntető felvonulást rendeztek a bolgár követtség ellen, tiltakozva a dobrudssai vérengzés ellen.

Japán egész közvéleménye követeli a háboru megindítását. Japán oroszellenes háboru lánban ég. A közvélemény követeli, hogy Japán azonnal kezdje meg Oroszország ellen a hadműveleteket. A közvetlen ok az, hogy Moszkvában a japánok titkos háborus készülődéseit bizonyító okmányokat tettek közzé. A főok azonban az, hogy a japán világhatalmi törekvéseknek megjött az étvágya. Korea és Mandzsuria megszerzése után most kell nekik a távolkeleti tengerpart Vladivosztkkal. Japán úgy látja, hogy az oroszoktól most legjobban elvetheti azt. A helyzet éppen olyan feszült, mint 1914 júliusában. A világ minden percen lángra gyulhat ott keleten.

A magyarországi katolikus nagygyűlés négy napi hatalmas munka után október 10-én ért véget.

Elnapolták a leszerelési konferenciát, mert az államok nem tudnak megegyezésre jutni a leszerelés kérdésében. Az egész konferenciánál ismételték a leszerelési konferenciát, ellenőrizni, de hallani sem akar arról, hogy maga is lábhoz tegye a fegyvert. Éppen ezért az egész leszerelési konferenciának komolyabb jelentőséget tulajdonítani nem lehet.

A csehek magyarellenes hadjárata Szlovénországban egyre dühösebb gyűlölettel fordult neki mindennek, ami magyar. Tizenöt esztendő együttélése után elég szomorú eredmények ezek.

Baj van az aradi vértanúk miatt. A múlt vasárnapi temesvári tartalékos tisztek gyűlésén egy felszólaló tiszt ur súlyos kirohanást intézett a kisebbségi magyarságnak az aradi vértanúk szemben megnyilvánuló kegyeletlen megemlékezése miatt. Október hó 6-án az aradi Minorita templomban még gyász istentiszteletet is tartottak. — No de ilyet. Hogy is mertek

Megmérgezte magát Roboz Béla. Roboz Bélát a magyar proletárdiktátúra idejéből ismert újságíró a magyar oszondóság Község közelében elfogta. Amint beakarták kísélni, Roboz egy óvatlan pillanatban megmérgezte magát és rövid kilóadás után meghalt. Roboz Béla a magyar kommun bukása után több ideig Romániában élt, mint emigráns. Azután kiutasították s jelenleg kémszolgálatot végzett.

A szász példa.

Október hó 1-én külsőségeiben méltóságos, aranyban imponáns nemzeti gyűlésre jöttek össze a szászok Nagyszombatban, hogy néplük kockázatát egységet újra összekovacsolják és jövőjük közös munkarendjét egyakkorral megállapítsák.

Ezt a hagyományos összejövetelt ugyanis nagy veszéllyel fenyegette egyfelől a Németországból beáramló és közöttük mind nagyobb mértékben lábrakapó nemzeti szocializmus kíméletlen harcmodora, másfelől a Brandsch Rudolf kormányokkal kacérkodó aknamunkája.

A Brandsch fele okvetetlenkedés nem sok vizet savart, mert csakhamar kétségtelenül kiderült, hogy gyökere egyáltalán nincs és anélkül, hogy az sehol juthatott volna, elvilleg kimondták, hogy az ilyen egységben, magánérdekléllyel vállalkozás sáfárkodásáról a néptanács előtt számot adni tartozik.

Sokkal súlyosabb bonyodalmakat ígért a nemzeti szocializmus eszméinek a nép munkaprogramjába való beiktatása, mely valójában két nemzedék harcát öltött testet. Voltak pillanatok, midőn úgy látszott, hogy az ifjuság erőszakos, türelmetlen heve és az öregek régihas ragaszkodó fontoltsága nem bír megfélni egymás mellett, hanem felrobbantja a gyűlés rendjét és vele a nemzeti egységet. De az öregek bölcs belátása, hogy a jövőnek növekednie kell, a multnak pedig alább szállania és az ifjaknak a létbiztosító egység iránti tisztelete elhárította a hajótörést. Az így nyelbeültöt és a szász nép jövődjére döntő munkarend fontosabb határozatala következtek.

Legelőbb megállapították a szászok politikai követeléseit az állammal szemben, az államhűség hangsúlyozásával lesozótták a szász népek a német anyállammal való összekötötöt voltát és elkötelezték magukat az államokon túli népközösség szolgálatára, mert a népek tagjainak joga van az állam határain túl is a nemzeti kulturális területeken anyállamukra összemunkálni.

A részletes vita során, miután a szászok erkölcsi felfogására jellemzően, a jogok és kötelességek c'ímében megváltottatták a sorrendet és előbb tették a kötelességeket, csak azután a jogokat — az általános munkakötelezettséget iktatták a munkarendbe, melynek feltételeit a választandó néptanács fogja szabályozni. Eszerint minden néptiszternek erkölcsi kötelessége ifjúsága idejében a népközösség javára munkaszolgálatot végezni és csak e munkatejesítés adja meg neki a jogot a népi testületekbe való választásra.

Egyhangusan elfogadták, hogy a szász pártintézetek tiszta jövedelmének a romániai német intézményeket és a német célokat kell szolgálnok. E határozat végrehajtását a néptanács ellenőrzni és ha valamelyik pénzintézet a figyelmenytetés dacára ez alapelvnek nem tesz eleget, szál a népközösség minden összekötötöt megszűnik és e megbélyegzést nyilvánosságra hozza.

A sajtóra vonatkozóan elhatározták, hogy minden német újság népi tulajdonnak tekintendő még akkor is, ha magánosok birtokában van. Működésére a néptanács felügyel és népiellenes magatartása esetén kizárással sújthatja.

Ha a szászok újjászervezettségét a ml oldott kéve voltunkal egybevetjük, lehetetlen be nem ismernünk, hogy ettől az évszázadok óta kisebbségi sorban élő fajtól még nagyon sokat kell tanulnunk. Ők már régóta rájöttek arra, hogy a német politikájának bármilyen szűrttűtő obégtatása semmit sem ér, ha nincsenek mögötte gazdasági erők, melyek szűrttűt adnak. Éppen ezért egész szervezkedésük arra irányul, hogy e gazdasági tényezőket önmagukból, saját erejükön kitermeljék. Hát hiszen nekünk is van talpraesett, egészséges észjárású néplük, amelynek tehetségével, valamint csak fog. Itt is, ott is felállannak, becsülettel szereznek, csak éppen nem kellene hagyjunk, hogy magukra hagyottan, magukba roskadjanak szétállódjanak, hanem össze kellene fognunk őket magasabb, nemesebb, nemzeti célok munkálására és akkor a szász csodákát a magunk portáján is ki tudnánk virágoztatni.

— **ELŐFIZETŐINKHEZ!** Tisztelettel kérjük, hogy akik előfizetési hátralékaikat még nem egyenlítették ki, azt postafordultával sziveskedjenek beküldeni, ellenében lapunk tovább küldését kénytelenek leszünk megszüntetni.

munkával az egész talut s a szomszédos községek tudásra szomjazó, haladni vágyó közönségét is!...

Sűrű egymásutánban következtek társadalmi, gazdasági, gyümölcsészeti, konyhabertészeti és méhészeti ismereteket terjesztő előadásai s az ilyen célokat szolgáló intézmények életre hívása.

1898 március hó 10-én átlépett a jenőfalvi iskolához, ahol 1914 esztendeig dolgozott tovább. Keze nyomán itt is mindenben áldás fakadt.

E két községben 42 esztendő szakadatlan tanítói működése alatt egész nemzedékeket oktatótt és nevelt s még mindig volt ideje és munkaképe ahhoz, hogy az iskolán kívül is továbbképző előadások és analfabéta tanfolyamok tartásával; ifjusági egyesületek alakításával és vezetésével; gazdakörök életre hívásával és szakkerü irányításával; semiből minta faiskolák teremtésével és gondos kezezésével; a méhészetek átvizsgálásával és helyes irányba terelésével; az iparos pályára alkalmas tanulóanyag kiválasztásával és elhelyezésével; népének javát csaknem egy emberöltőn át, becsülettel szolgálja.

Ugyhogy, amire a „Paláncz tanító ur“ „Paláncz bácsi“ — vá érdemült, akkorra már a neve valósgos fogalom volt nemcsak szűkebb hazájában, Csikban, hanem minden zugában az országban, ahol a népevelés helyes elveit vallották s ahol az intelligens, jóra való iparosok képzésével érdemnek tartották tördődni.

E táradhatatlan tevékenység jutalmául népe bizalma, szeretete és mélyéges tisztelete vette körül... De felsőbb hatóságai részéről sem maradt el az elismerés!...

Már a 90-es években a Magyar Földhitalintézet két jutalmát érdemelte ki; 1895-ben a gyümölcsészet és fatermesztés körüli fáradozásaiért a földm. miniszter 100 kor. jutalmát kapta; 1906-ban tanítóái a felcsiki róm. kath. tanítóegyesület alelnöki állásával tisztelték meg s ugyanakkor a méhészt egyesület elnökévé is megválasztották; 1909-ben az ipari pályára elhelyeszendő ifjak toborzásá és

Egy erdélyi főur följegyzései.

— **Báró Rudnyánszky Sándor hagyatékából.** —

Vadmagyarr volt fiatal korában Ugron Zoltán udvarhelymegyei földbirtokos, később képviselő. A közös hadsereg felállítására után kénytelen volt ő is katonáskodni. Huszáronkéntes lett, de sehogya sem tetszett neki a német szó és a közös katonai eszellel. Tanárai sem szerették, mert sok borsot tört sz oruk alá, mikor csak tehetett.

Egy cseh főhadnagy volt az önkéntes-iskola parancsnoka, akivel sok baja volt Ugronnak. Egyszer felszóllította az iskolában:

— Zoltán Ugron!
Senki sem jelentkesett.
— Zoltán Ugron! — ismételte a főhadnagy.
Ugron fülét sem mosdította, a főhadnagy dühbe jött s rászólt most már magyarul:
— Ugron Zoltán!
Ugron erre felugrott s harsányhangon jelentkezett.
— Hallja! Az előbb miért nem állt föl?
— Mert nem tetszett szólítani!
— Nem? Hát nem mondtam, hogy: Zoltán Ugron?
— Igen, de én nem vagyok Zoltán Ugron.
— Nem? Hát mi?
— Zoltán von Ugron.
— Eja s est maga így követeli meg éppen tőlem? Miért?

— Mindenkitől így követelem meg németül, mert én abránfalvi Ugron Zoltán magyar nemem vagyok. A főhadnagy urtól p-dig külön is elvárom azért, mivel ősem már akkor is ratonbónok voltak, mikor önök, csehek még csak moslévót hordtak a disznóknak.

Hogy mi következett ezután az már más lapra tartozik. Tény azonban, hogy a világháboru kitörésekor nem nevesték ki tiszteket, mint önkéntesőrmester vonult be.

Akkor is önként

Nagyon büszke volt egyik ur. U. A. arra, hogy valamelyik nagyanyja bárónő s így rokonságba kerül több magnáscsaláddal. Ahol csak tehetett el is d'cselkedett vele, hogy neki ez a báró, az a gróf rokona. Egyszer valaki megemlítette Bánffy János bárónak, hogy U. A. azt mondta: anyai ágon neki is távoli rokona.

— Ugy van, igaz! — hagyja rá Bánffy báró. — Ő tartja a rokonságot, én a távolságot!

Nagybirtokos és kitűnő gazda volt Erdélyben G. E. Bár csinos megjelenésű ember volt, modora kissé rusztikus s egyáltalán nem olyan, aki fiatal mulatni vágyó lányokat álma lehetett volna. Mégis egyik farang végén egyik legcsinosabb s legkedvesebb fiatal leánynak iett a vőlegénye.

Általános elképpedetelt keltett az eljegyzés híre, kivált a fiatal lányok között. A menyasszonynak egyik unokaróvére nem is álta meg, hogy egyszer bizalmas, rokon körben meg ne kérdesse:

— Te én nem értelek téged, hogy tudsz te, csupaész, és temperamentumos leány létegre egy ilyen hatókörhöz menni férjhez?

— Fiam! — hangzott a válasz — jegyezd meg magadnak, hogy nem a hatókörhöz menyek férjhez, hanem a hatszásútkörhöz! És ez óriási különbség!

Bokros Elek jómódu szolotdobokamegyei földbirtokos közismert volt szinte fővénységig menő takarékoságáról. Egyszer Dáson fordult meg egy megyegyűlésen, utána a vendéglőben ebédtél, majd felment a kaszinóba. Ott elkezdett panaszkodni:

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

„Paláncz Bácsi.“

„Paláncz Sándor nyugalmazott igazgató“ — tanító, 44 éves tanítói működés után, életének 79-ik évében, folyó év március hó 24-én elhunyt, Csikdántalván....

Egyszerű, a napi hírek rovatóba kívánczó, keresetlen szavak, de legméltóbbak a szerényességéről közismert Paláncz Bácsink szebb hazába költözésének hírül adására.

De léssuk csak közelebből: ki is volt ő nekünk a kit vesztett el ő benne a faj, amelyért életének utolsó leheléteig teljes odaadással, legjobb tudása és legtisztább lelkiismerete szerint dolgozott?!

1854 évi augusztus hó 13-án született Balánbányán. Elemi- és középiskolai tanulmányainak elvégzése után — a tanítói pályára érezvén hivatást — a csikiai „Mekkájá“ — ba Somlyóra került, hol a dicső emlékü P. Simon Jukundián igazgatósága alatt működő tanító-képző intézetet végzte, 1875 július hó 10-én képesítőzött.

Ugyanazon év őszén már a „Csik-Nagyboldogasszony Egyházmegye“ dántalvi róm. kath. elemi iskolájának falai között találjuk az alig 21 éves Paláncz Sándort, mint fiatal, ámbiciózus tanítót és népnevelőt, ki minden tétovázás nélkül, merészen és erős akarattal, vég neki a rögs utnak, melyet „tanítói hivatás“ — nek neveznek.

Gördültek eléje is leküzdhetetlennek látszó akadályok, hisz öt esztendőn keresztül egyedül kénytelen vezetni az osztatlan iskolát 210—220 tanulóval; sokan voltak olyanok is, kik alattomos gáncsakódásaikkal kedvét szegni igyekeztek: de ő nem csüggedt, hanem szent hivatásának élve haladt — a dántalvi népnevelés rögs útján — 23 hosszú, esztendőn keresztül mindig csak előre!...

Nem egyedül, hanem magával ragadva legelső sorban tanítványait s azokkal együtt a szülőket, majd tervszerű

elhelyezése körül kitéjtett munkásságáért a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara írásbeli elismerését fejezi ki előtte; 1911-ben a földm. miniszterium gazdasági tudósítója; közben már 1910-ben a közoktatásügyi miniszter 48 kor. jutalmát érdemelte ki népies ismeretterjesztő előadások tartásáért; 1912-ben pedig József kir. főherceg erdélyi néptanítói jutalomdíját, 100 koronát kapta meg az E. M. K. E. útján; 1914-ben a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara levelező tagja; 1915-ben Csikmegye főispánja fejezi ki előtte írásbeli elismerését az ipari pályára készülő székely ifjak jövőjének biztosítása céljából kitéjtett ügybuzgó tevékenységéért.

De legtöbbet érő jutalom — számára — a becsületesen végzett munka tudata volt s az eredmény, mely szemelőtt mind hatványozottabb arányokban kezdett kibontakozni.

1917 október hó 1-én ment nyugdíjba. Ez alkalommal legfőbb hatósága, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, külön köszönetét és elismerését fejezte ki hosszú és eredményekben gazdag népnevelői tevékenységéért...

Ujra visszatért Dántalvára, de továbbra is zig-vérig népnevelő maradt s a jól megérdemelt pihenésre, a Mendeutól által engedett éveit, mint fiatalabb kortársai és népe jöklük tanácsadója és irányítója élte tovább s közben még két évet szentelt, mint előadó, a karozfalvi róm. kath. polgári iskolának is.

A régi görögök hite szerint: „Akit az Istenek gyűlölnek, azt tanítóvá teszik.“ A tanítói pályá tövise volta nagy mértékben igyekszik is igazolni e hitet. De Paláncz bácsi hitvallása a 44 évi „keserű kenyér“ után is az maradt, hogy: „tanító voltam, nem tagadom!... s hogyha újjászülétnék, most is csak annak tanulnék!... Ezt határoztam állítom!...“

Egyszerű, de sokatmondó szavak!... Itju nemzedék!... tanul-e belőle?!

Emléke legyen örökké áldott!... Nyugalma oszendet!...
Gái Sándor.

Hát es már igazán türelhetlen! Nem lehet egy vendéglőbe bemenni ebédelni, egész vagyonba kerül. Az ember leül és 10—12 korona odá van.

— Ugyan, ne beszélj, öreg! — szól bele egyik barátja. — Már hogy kerülne annyiba? Még felőbe sem?

— Nem? Hát bebizonyítottam neked! Hallgasd ide! Egy leves 30 fillér, 1 előétel 2 kor., 1 kis bélszín, a hosszávalóval 3—4 kor., külön hozzá sőd bor: ó 1 kor., egy szárnyas, mondjuk pulyka, 3 kor., hozzá kompót csak kell, az 1 kor., valami édes tésztaféle 1 korona, gyümölcs, desszert 1 kor. 50 fillér, feketekávé konyakkal 1 kor., valamirevaló butéllás for és ásványvíz 3-4 kor. és a boravalló? Legalább 80 fillér, vagy 1 kor. Add össze! Hát ugy 17—20 korona körül van. Még keveset is mondtam az előbb!

— De öreg! Csak nem ettél össze egy ilyen lakomát?

— Nem én! Dühömben egy pörköltöt ettem s 1 pohár sört ittam! De ezt fűszertem volna, ha ettem volna. Nahát!

A szamosújvári örmény származású Gajzágó Salamonnal, a legfőbb állami számszék elnökeivel történt az állami anyakönyvi hivatal felállításának első évében.

Gajzágónak unokája született s a boldog nagyapja személyesen ment el az anyakönyvvezetőhöz bejelenteni unokáját. Az anyakönyvvezető kérte az adatokat.

— Bejelentő neve?
— Gajzágó Salamon.
— Foglalkozása?

— Valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tag.

— Bacsánatot kérek! Ez nem foglalkozás, ebből nem lehet megélni — szól az anyakönyvvezető. — Tessék mást mondani! Talán van valami más jövedelmező foglalkozása is?

— A legfőbb állami számszék elnöke és földbirtokos.

— No es már igen. Ebből már csakúgyan meg lehet élni — volt az anyakönyvvezető egyszerű válasza.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Zenés-vecsernye. A csikszereclai róm. kath. Oltáregylet vezetősége folyó évi október hó 22-én vasárnap d. u. 5 órai kezdettel zenés-vecsernyét rendez a plebánia templomban. Rézszeses műsort a következő számban még közölünk.

— As adósságrendelő törvény fűzetési haladéka október 15-ikén lejár. Ismeretes, hogy a mezőgazdasági és városi adósságok rendeléséről szóló törvény 6 hónapi általános haladékok engedélyez minden ingatlan terhelő adósság végrehajtására, tekintet nélkül arra, hogy az részese-e a törvény kedvezményében, vagy sem. Ez a moratórium október hó 15-én lejár és az érdekeltek különböző kategóriái remélték, hogy a kormány meghosszabbítja azt. A fővárosi lapok értesülése szerint azonban a kormány nem hosszabbítja meg a 6 hónapos moratóriumot s így október 15-től kezdve a végrehajtási eljárás foganatosítható lesz mindama adósság ellen, akik nem esnek a konverzió kedvezményének hatálya alá.

— Jubileumi ünnep. A Kath. Népezüvetség csikszereclai tagozata legutóbb megtartott értekezletén azt határozta, hogy a kereszténység 19 századi fennállását Krisztus királysága ünnepével a hó 29-én üli meg. Ez ünnepet megelőzően 24 óra Szentesség-imádás lesz, melynek tartama alatt a tagok közös gyóntást végeznek. Vasárnap 10 órai ünnepélyes esztimise végstével a tagozat saájzi alatt vonul át a közbirtokosság székházába, hol aszonnal kezdetét veszi a kögyűlés. De'utánai vecsernye után — kedvező idő esetén — szentsegi körmenetet rendez, a megsekokott utvonásokon. Esti 9 órai kezdettel a főgimnázium tornatermében a keresztényit fogják megfelelő szövegrészek felolvasása mellett vetíteni és a rendező bizottság megrendelésében egy előkép kerül színrre, mely egyháunk változatlan örökéletét fogja dokumentálni.

— Csikszereclai az Erdélyi Kárpát Egyesület foto-kiallításán. Október hó 8-án nyílt meg Marosvásárhelyen az Erdélyi Kárpát Egyesület foto-kiallítása, amelyen Csikszereclából résztvettek Aladics Zoltán fényképező, dr. Nagy András orvos és Gál József joghallgató. Az archépcoportban Aladics oklevelet, a zsáncseroportban első díjat nyert; dr. Nagy András felvételeit oklevelel tüntették ki; Gál József a kezdők csoportjának második díját nyerte el.

— Egy aradmegyei csendőrkáplár bosszúból vérese vert egy magyar ügyvédet. Momák Dóme aradi ügyvéd, román királyi tartalékos tisztelet a mult héten vérese verte egy Petrescu nevű csendőrkáplár. A csendőr altiszt régi haragosa volt az ügyvédnek, mert az feljelentette egy lapon a káplár urat kötelesség mulasztás miatt. Most a csendőr bosszút állott. Momák ügyvédnek betegon otthon fekvő katonafiat arata 40 fokos lással kivenni az ágyból és elki-sérni. Mikor az apa tiltakozott esen eljárás miatt, akkor a káplár ur neki esett az ügyvédnek, a tartalékos tisztnek és azt vérese verte.

— Feljelentették hatóság elleni erőszak miatt. Veress Péter csikszereclai lakos ellen a csendőrség feljelentést tett hatóság elleni erőszak miatt. Veress, járomban levő ökreit az uccán hagyta. Amikor a csendőr járőr felállította, hogy ökreit onnan elve-ssze, Veress a csendőrökkel gorbabáskodni kezdett. A csendőr járőr tapintatosan kitért a provokálás elől és Veress Pétert feljelentette.

— Felakasztotta magát. Szabó Lőrinc János remetei lakót a községben közeli cső erdőben fel-akasztva találták.

— A megvakított újságíró. Es is seb. Éő és soha meg nem heggdő seb. Az égbe kiált. Seb abból a történelmi időből és szenvedésből, amikor alacsony indulatok felhettek a hivatali asztalok mellett. Amikor esen indulatok be voltak öltöztetve a hivatalos hatalomba. S assal ugy elhetet egy-egy komissár, csendőrkáplár, mint minden életnek és halálnak ura. Es végigvert rajtuk és felelőtlenül végig saántott. Mint a tatárjárás. Nem kimélet senkit. Ott kortácsolt, ott taposta ki a beleket, ahol érte. A mindenható Isten talán egyszer megbékíti est a kegyetlen gyűlöletet, amely annyi szenvedést okos az együttélő népek között. Hízen sirni kell egyik másikat szoknak a hivatali tulkapásoknak, amelyek ártatlan embereket érnek. Itt van például Reményi Sándor újságíró esete. Március hó 8-án este est a jámbor, jóravalló embert Mihulin Mircea nagyszalontal rendőrkomissár örökre tönkre tette. A kávéházban minden előzmény nélkül a már félszemére vak újságíró elé lépett. Ast kérdezte, hogy milyen szemüveget visel. Négy dioptriát volt a felelet. Mutassa. Erre az újságíró udvariasan levette szem-üvegét. A következő pillanában Mircea Mihulin ur teljes erővel szembe vágta Reményi Sándort. — As egyetlen beteg szemének megsérült a recehártálya. Pár nap mulva elvesztette ennek a szemének is látás-át. Megvakult örökre, visszavonhatatlanul. Október hó 10-én a nagyvárad-i visszavonások előtt kellett volna felelnie Mircea rendőrkomissárnak borszalmis tettéért. Nem jelent meg. A tárgyalást elnapoták 1934 évi február hó 24-re. Reményi akkorra sem fog látni, ha véletlenül Mihulin ur hajlandó lesz földi bírái előtt magyarázatát adni majd szörnyű bűnének.

— A munkaügyi inspektor ur lapot rendeltet. A mult héten városunkban volt köruton valami munkaügyi inspektor. Vizsgált. Még életben levő, még le nem terített „vállalatokat”. Ha már vizsgált hibát is kapott, mely hibákat jóindulattal kezelte. Csak éppen meg kellett rendelni egy általa terjesztett újságot. Nem is volt drága az előfizetése. Egy évre 1000 lej. Hogy nálunk még mindig a hassnosat a hasszaltonnal így egybekötve megy az inspektorokodás.

— Két havi fogházra itéltek a Reggeli Újság szerkesztőjét. A marosvásárhelyi Reggeli Újság szerkesztőjét, Gyulai Zsigmondot, a törvényssék két hónapi fogházra és ötezer lej pénzbírságra itelte azért, mert október a világszájónak egy bejárt hiradását a reviziós mozgalomról valamint Gömbös magyar miniszterelnök miskolci beszédét, amelyben kijelentette, hogy békés uton keresi a reviziót.

— Lesszurtak a szentgyhasasfalvi kösbirtokossági elnököt. Október hó 9-én este a kösségi szövetkezet helyiségéből kijövet ismeretlen tettesek lesszurták Lőrinc Balázs szentgyhasasfalvi kösbirtokossági elnököt és látván nevű fiát. Lőrinc István kórházba szállítása közben meghalt, Lőrinc Balázs sebesülése nem életveszélyes.

— Iskolabüntetések suhataga a jarásbiróság előtt. Október 13-án kászoni tömeges mozognak a törvényssék épületében. Elkészert det, gondoktól barázdált családapák. A törvény elé vannak idézve. Vagy negyvenen. Az iskola miatt. A gyermek nem járt rendszeren iskolába. Monstre per. Kérdődik a tárgyalás. Végig hallgatjuk. Egymásután felvonulnak a szülők. A bírő kérdésére csurog a keserűség, a panasz. A gyermek mulasztott egy pár napot, mert: nincs ruha, nincs lábbeli, az apa meghalt s a gyermeknek nap-szamba kellett menni, a gyermeket elszegődítették, Bukarestbe küldötték rokonokhoz. Nyolc gyermekes apa, aki keserűen fakad ki a gyermekeladás miatt, bár eivá lalna valaki vajjegyet belőlük — mondja — hogy as embert annyit hurcolják miattuk. — As iskola mulasztásokért a kászonalitiz róm. kath. felekezeti lakola jelentette fel a szülőket. Külön fejsserte az egész tárgyalásnak azok a nehés kifakadások, amelyek tárgyaláson kívül a felekezeti iskola ellen elhangzottak. A vége as lett, hogy a szülőket egy pár kivételével végig büntették. Kászomból felsétáltatták, szóval alaposan meghurcolták. — Több méltányosságot ezekben a nehés időkben a szülőkkel szemben.

— Kirabolnak egy fiatal kezdő iparost. Október 9-én éjjel eddig még ismeretlen tettesnek feltörték Nagy Pál csikszereclai asztalosmesternek Bájor Bóla udvarában levő asztalos műhelyét és onnan minden szerszámot elloptak. A kezdő és szorgalmas fiatal iparost teljesen tönkre tették as embertelen tolvajok, akik éppn egy szegény embertársukat károsították meg. A rendőrség bevezette a nyomozást. Bizunk a rendőrségünknek különben nagyon ügyes és minden esetben gyors eredményt produkáló kitűnő gárdájában, hogy esuttal sem menekül meg kesébből a tettes. Iga-sán hibetetlen, hogy valaki lopni tudjon olyan embertársától, akiről látja, hogy küzd as élettel és keményen megdolgozik azért a szász kenyérért. Lelketenség kell shoz, hogy ellopja tőle pont a szerszámait, hogy ne is pótolhassa a szenvedett kárát.

— A csikszereclai Ipartestület felhívja a vidéki tagjait, hogy sürösen nyujtsanak be minden kösségből egy kimutatást az összes olyan iparosokról, akik iparendelőly nélkül dolgoznak.

— A cséplőgépek után nem kell egészsé-ügyi taxat fűzetni a vármegyei községasségyri alsp javára. Est a vitásügylet most így tisztázta egy újabb minisleri rendelet.

— Uj adókönyvek. A pénzügyminisster érte-sította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a régi adó könyvecskéket helyett újak kerülnek forgalomba, 5 lejes árban darabonként. Nem értjük miért. Eselőtt egy pár évvel még csutogtattak adókönyveket, amelyekbe asóta sem írt bele soha senki.

— A somlyói templomi hangversenyt október hó 8-án, igen szép érdeklődés mellett tartották meg. Nagy István okl. senatár aszó hegédhással Vákár I'u orgonakísérettel; Nagy—Lőrinc Géza—Dr. Boga Lajos—Boga László vonósnegyessel; Fr. Jakab Lajos orgonajátéka tökéletes művészetet, komoly, felemelő musikát nyujtottak. A kiváló művéses együttées képsétt muszikusai szelleg olyan értékes műsori hostak, olyan preciz előadásban, amely bússkesége lehet városunk egyre fejlődő szenei életének.

— Ket év mulva megkerült a gyilkos. 1931 novemberében Strul Falg máramarosi famunkást Csikszentdomokos mellett as erdőben meggyilkolva találták. A szencsésitlen munkással több késszurással végzett a kegyetlen gyilkos. Zsöbelt kikutatta, cipőt lehusta as áldosának. As akkor beindított nyomozás eredménytelenül végződött. Most két esztendő mulva érdekes fordulat állott be as ügyben. Mihuta, a csik-szereclai törvényssék ügyésse egyik igazságügyi folyó-iratban hasonló gyilkossági ügyről olvasott. Egy Rák Demeter nevű egyén Szatmármegyében teljeszen a csik-szentdomokosihoz hasonló módon meggyilkolt 1932-ben egy munkást. A szatmári törvényssék Rák Demeter 15 évre itélte és büntetése letöltésére a nagyenyedi fogházba utalta. Mihuta ügyésse aszonnal felelevenítette a szentdomokosi ügy iratait és Rák Demeter kihallgatás végett átkérte a nagyenyedi fogházát. A kihallgatás meglepő eredménnyel végződött. Rák Demeter belemerte, hogy 1931-ben ő gyilkolta meg Strul Falgot is Csikszentdomokos határában. A több késszurással kivégzett áldosátánál 7 lej készpénzt talált. Majd lehusta cipőt is és vérebén fagyva ott hagyta a nyomoruit szegény munkást. A kegyetlen gyilkos a csik-szereclai törvényssék előtt felel majd esen állatias tetteért.

— A szinfalvi rombolások a bíróság előtt. Emlékesetes, hogy folyó évi május 28-án as antireviziós gyűléseken felizgatott tömeg rombolásokat végezt Szinfalva és Borrév tordszemeigy magyar községekben. A tordai törvényssék október 6-ikára tüste ki as ügy főtárgyalását, amely lizítás, feuibjtás és körccend-háborítás cimen emel vádat a rombolás veszérel ellen. Mlután több vádlott és taru nem jelent meg, a tárgyalást november 29-re elnapolták.

— Tűzesetek. Katona Márton kászoniimpéri lakos csüre október hó 9-én kigyult es leégett. Cséplés volt, mely után a munkások vacsorához ittek. Közben valamelyik eldobott cigarettéja okosta a gazdának egész termését elhamvasztó tüst.

— Cretu Simon békási molnár malma leégett. A tűs gondatlanságból keletkezett.

— Lopások. Madaras Erika remetei lakos Farkas Albertnélől fűlbevalókat és egy aranyláncot lopott. Átadták as ügyéssegnek.

— János Imre csiktaplocsal lakos Jakab Ferenc csikszentimrei gazdától egy hámot lopott. Később 400 lejért eladta Csarcea Béla taplocsal lakosnak.

— Erdélyi Monografiája” cimen külföldi min-tára egy nagy kösletli lexikon munkálata van folya-matban Erdélyszerte. A mű Erdély kösletének: tár-sadalmi, egyházi, politikai, irodalmi, gazdasági, ipari és kereskedelmi világnak lexikális adatait ismerteti — másrészt ugyanilyen intézmények tú történelmi leírását foglalja magában — és annak előreláthatólag megbizható irányúje lesz. As adatgyűjtő munkákat Csik megyében, így városunkban és a környékén is meg-kezdődtek és ezt Várady G. Aladár szerkesztő végli.

— DIRECTIUNEA SOCIETATII VANATORILOR DIN MERCUREA-CIUC face cunoscut membrilor urmatoarele:

- 1. Pe baza ord. Ministerului vanatoarea teritoriale in Județul Ciuc este oprită pe anul 1933—1934.
- 2. Tutorul membrilor areli sunt in suferință cu plata taxelor către Societatea, li-se acordă, ca taxele restante să le poate plăti in 3 rate lunare egale, începând cu 15 Octombrie, in 15 Noembrie și in 15 Decembrie. Membrii acetiia pot vána dacă vor avea legitimație specială dela comisarul societății prin care li-se certifica plata ratelor respective și se va arăta, că este îndreptățit a vána.
- 3. Nu se mai poate impunea nici un corb, deoarece ce numărul aprobat de Minister s'a impuscut deja.
- 4. Impunșarea vulpiilor se interzice până la 19 Noem-vrie 1933.

— A Csikszereclai Vadásztársaság Igazgatósága tag-jainak tudomására hozza a következők:

- 1. Miniszteri rendelet alapján Csikmegyében a nyul-vadászat 1933—1934 évekre meg van tiltva.
- 2. A tagsági díjjal hátrálékban levő összes tagoknak megengedtetik, hogy hátrálékukat 3 egyenlő havi részleiben fizethessék as redig: október 15-ig, november 15-ig és decem-ber 15-ig. Ezek a tagok csak akkor vadászhatnak, ha a társaság pénztárnokától külön igazolványt van, amely igazolja az illető részlet lefizetését és azt, hogy fel vannak jogositva vadászni.
- 3. Több szarvas nem léhető, mltán a Ministerium által engedélyezett számat már leldték.
- 4. A róka lövés 1933 november 19-ig megállitak.

— Baumgarten tanárt letartóztatták. Baum-garten Lászlót, a csikszereclai róm. kath. főgimnázium fiatal francia nyelv tanárát folyó évi október hó 7-én este Brassóban letartóztatták. Kofferjában különböző kommunista propaganda írásekat találtak. A tanár la-kásán megjelött háskutatás során lefogták egész leve-lésését, amely meglepő adatokat juttatott a hatóságok birtokába. A szálak alapján letartóztatták Merli István asékelyudvarhelyi VII. gimnásitát is, aki szintén állandó levelesében állott volt tanárvál. Baumgarten Lászlót és Merli Istvánt átadták a csikszereclai ügyés-ségnek, amely a törvényssék döntése alapján 80 napi vizsgálati fogságban tartja.

— A csikszeredai borbély- és fodrászmes-
terek egyöntetűen elhatározták, hogy útleitket mint
eddig a vasárnapi munkaszüneti törvény 7-ik §-a ér-
telmében zárva tartják.

— **Tudósítás.** A csikszeredai pénzügyigazgató-
ság közli, hogy a törlesztési pénztár 1933 év október
6-án kelt 2 209 sz. rendelete szerint, 1933 év október
hó 9-től kezdődőleg adódnokra vonatkozó kérésnek el-
fogadtnak és beiktattnak, a következő új kategóriá-
ban tartozó követelések kifizetésére: 1. Időre felelő-
dott munkások és személyzet bére, valamint az összes
más személyi követelések. 2. E'elem és takarmány. 3.
A tulajdonképpeni fizetések, azon esetben, ha belga-
lódik, hogy valóban ezen kéréseket idejében beadták,
azonban visszaadottot perktuálás végett.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A munkaügyi miniszterium mellett működő nép-
rajai és statisztikai intézet egy könyvkötészet beállításá-
céljából, könyvkötőműhely berendezéséhez szükséges
gépek és szerszámok szállítására ajánlatokat kér, (vágó-
gép, párszer, prés, rámvágó varrógép és egyéb apró
szerszámok és anyag.) Cim: Ministerul Muncii, Statistii
si Ocrotiilor Sociale, Institutul de Demografi si Re-
censament, Bucuresti, I. Str. Brezoianu No. 25.

— Casa Jacovlec 77, rue Rambuteau Párisi cég
importálna dísznő szirt; ker 1 kgr. mintát üvegben,
jelozve az ár, akár termelési hely, akár Paris, vagy
francia határ.

— A Kamarák Szövetségének közlése alapján
közöljük, hogy kontingenciái ügyekben felmerült rek-
lamációknál informáló szerveknek a K. R. miniszter
Kamarák Szövetsége között Gb. Christodorescu a Ka-
marák Szövetségének vezetőigazgatója delegátust.

— Összeköttetést keresnek a következő belgumi
cégek: Firma: „Fabrique de Soie artificielle”, Tubize
(Belgium) nagyobb mennyiségű acenot keres.

— E. finaria de Petrol „R. A. D. I. N.”, Installation
petrolifera 15 Anvers, nyers petrolomot keres évente
25 000 tonnát.

— „Fortuna-Comptoir” 2 Rue de Diam, Verriers,
terményeket importálna.

— „Tonnellerie Moderne” 161—173 Avenue Lec-
kers D'auvergne-Anvers, hordódongát vásárolna.

— I. P. Tobas Luxembourg, Rue Godchaux 14.
2—3000 tonna petrolum-bitumot keres.

SPORT.

Kolping (Csikszereda) — Olt. F. C. (Szenttamás) 2:2.
Olt. F. C. főnögy végig. Kolping csak utolsó perc-
ekben egyenlít. Két 11-es a Kolping ellen, amit a szentta-
másiak nem rugnak be. Bíró, Lőrincz Sándor Kucz-
falva, kifogástalan.

A helybeli Kolping és a gyimesi football csapat
október hó 15-én, vasárnap délután fél 4 órakor, C. ik-
szeredában öv. Keresztes Antalén telken revans mér-
kőzést tart. Bejárát a főgimnáziummal szemben levő
mezre kis uccán és a Fürdő-uccán.

A minőségi termelés.

Irta és az 1933 évi augusztus hó 26-án Sepsiszentgyörgyön tartott
mehészeti vándorgyűlésen előadta: Blénessy Károly az E. M. E.
ig. választmányi és tiszteletbeli tagja.

(Folyt. és vége.)

Egyik kolozsvári kiállításban nagyobb mennyiségű bok-
szessel szerepelt egyik méhésztársunk. Én akkor is kifogá-
soltam a műlépes építményt, mely a jóhiszemű vevő kiabá-
rándulására alkalmas csupán. Gondoltam, hogy az eset szepa-
rált jelenség, annál nagyobb meglepetésemre szolgált, mikor
mult évi harmadik számunkban cikk jelent meg a bokszekek-
nek felhívított műlépre építése érdekében. A következő számban
feleltem szavam én is és óva intettem a méhésztár-
saimat a műlépes lépesmész forgalomba hozatalától; mert
minden időben szent meggyőződésem volt, hogy a fogyasztá-
sra szánt lépesmész csak az lehet, mely kifogástalan szű-
zejt van építve. Cikkek a negyedik számban látott nap-
világot s hogy intelmeim termékeny talajra hullottak, bizo-
nyíték gyanánt engedjék meg a rövid idő múlva a „Külön-
félék” rovatában megjelent közlemény telovlasását: „Készül-
jünk elő már most a jövő évi méz értékesítésére. A méz
alacsony ára arra kényszerít, hogy bizonyos praktikákhoz
folyamodjunk magasabb ár elérése érdekében. Ajánljuk
méhésztársainknak, hogy megkezdjék kereteiket fél-negyed vagy
nyolcadrészekre osztva megfelelő nagyságu kikeretekkel
töltsék ki s azokba műlépet téve, készítsenek boksze-
mész. Az így nyert lépesmész jobban megfizetik. A kis alakokat,
kisebb darabokat aránylag jobban. Az igaz, hogy azok elő-
állításával több is a dolog, de ha azt olyan időben csinál-
juk, mikor egyebet ugy sem tudunk végezni, jól értékesít-
tettük felesleges időnket. Anyag édeskevéssé kell hozzá.” A
dolgot nem hagyhattam azó nélkül s meggyőző érvekkel
iparkodtam beküldött irásomban helyteleníteni a közreadott
jó tanácsot. Cikkek nem kapott nyomatfeketét, hogy közlő-
nyüknek tulajdonosan lerudukált tartalma, vagy annak talán
kisebb-erősebb hangja miatt, nem kutatom, de aggodalmait
nem közölhettem Erdély méhésztársadalmával, a közön-
ség részére való kikürtölés nélkül, most itt a közérdek vé-
delmében emelem fel tiltakozó szavamat s kiáltom a méhésztár-
sadalomnak: ne lépjen rá a sikamlós utra. Áruba bocsáj-
tandó lépesmész műlépre termelni nemcsak nem illik s nem
szabad, hanem egyenesen tilos, lévén a csemegeméz kizáró-
lagosan a méhek szűzejtés építménye még akkor is, ha az
esetleg a lassú hordás miatt nem éppen kifogástalan hőfé-
hár. Ha Ambrosy Béla báró feletteléssel támogatott szűzejt

gyára egyenesen megbukott a méz kaparós ize miatt, akkor
még megszületnie sem szabad a műlépes méz forgalomba
hozatalának mivel kimondhatatlan kellemetlen dolog, ha az
inyeno mézkezdvelő foga beleragad a műlép viaszába.

Ha a kis boxok építése másképpen módunkban nem
áll, vágjuk ki az utórajok szűzejtépitményeit s termelés-
ünk azokba, bár a boxok kiépítése nem örögi tudomány.
Én részemről a következőképpen végzem: Jó erő utórajok-
kat, esetleg többet is összefogva, teljesen kész költőfész-
lakoltatok, mely felerészben fedett fiasításos, felerészben
pedig telemezés keretekkel van berendezve. A különösen is
építésre hajlamos nép a rövidesen kikélt fiasításos megerő-
södik annyira, hogy nem fér a fészekbe s kénytelen felvo-
ltni a boxokkal felszerelt méz kamrába. Minden egyes kis
keret fehéritett viaszból öntött irányvonalat kap. A boxok
betegadására szolgáló keret mindkét oldalon ütköző szegek-
kel bír és pedig azért, hogy a kihizálás megakadályozása
céljából az egyes keretsorokat üveglapok választják el. Az
üveglapok és a keretek között 5—6 milliméter közlekedő
ut teljesen elegendő a bogaraknak.

A méz elszedésénél figyelemmel legyünk arra is, hogy
míg a kipergetésre szánt lépek elvételénél időt hagyunk a
méheknek, hogy teleszivhassák magukat, minek következté-
ben csendesebbekké válnak, addig a csemege méz elszedé-
sénél kivételkor haladéktalanul le kell rázni, söpörni a boga-
rakat, különben fellépik a fedeleket s kereskedelmi célra
értéktelenné teszik.

Az utórajok csodaszépen építenek, különösen ha az
építkezés alatt állandó etetéssel is segítjük őket. Fájdalom
nálunk ezen éven gyakorlati kivétel lehetetlen volt az ab-
normális gyászos esztendő miatt. Nem volt sem raj, sem
mész s a családok tulajdon részre meg a szükséges téli
élelmet sem hordhatta be. Ilyen körülmények között nem
voltak építésre kényszeríthető munkásaink, de viszont nem
sikerülhetett a fehér műlépre, vagy viaszalakra épített
hazug csemege méz sem.

Ne erőltessük szűzejték építésére az öreg törzseket
sem; mert azok inkább megrajznak, sem hogy engedelmess-
kedjenek nekünk, de hogy milyen csodákra képesek az utó-
rajok, azt bemutatam az 1928 évi kolozsvári kiállításon,
hol Blénessy Károly méhészte Csikszentdomokos kezdő-
tűim általános feltűnést keltettek. Egy-egy betű kizárólag-
osan dolgozó szűzejt építmény 35 kgr. mot nyomott s ha
kedves vendégem érkezett, csaknem egy egész évig dísz-
tette szörény asztalomát. Ne vezgyék szerénytelenségnek,
ha hivatkozom a kiállítást méltató kolozsvári lapok elismerő
kritikáira s különösen az ifjabb generáció lelkesítésére fel-
olvasom a Keleti Újság XI. évfolyamának 205. számából
„A méhészeti kiállítás látogatói között kellemes feltűnést
keltett Blénessy Károly csikszentdomokosi méhészetének
kiállítása, mely a legtisztább akác, hárs és vegyesmész
ízlelés gyűjteményét mutatja. Állomány meglepetést keltett
Blénessy betűalakra formált lépkészítményei és szines cse-
mege mézei a szakértő elragadtatását váltották ki. A kiál-
lításra ízelés irásu mézpozgácsatábla hívja fel a figyelmet.”

Az akkori gazdasági viszonyok megengedték a luxust,
ma ellenben, mikor a társadalom minden rétegéből felzokogó
panasztól hangos hegy-völgy, erdő-mező, palota és kunyhó,
a minőségi termelés érdekében kell sorompóba állítani min-
den érököt, különben hogyan várhatjuk, hogy a kereskedő,
ki megszánt keresni s nevének viselője csupán, az elnémet
mühelyt szomorúan szemlélő iparos, a kis tisztviselő, kinek
„F.” neve éles ellentétben áll kopottságával, a nyugdíjas,
akit inkább nyugdíjasnak kellene nevezni, vagy a mezőgazda,
kinek homlokán ül az örökös tépelődés mivel ruházkozzon,
hogyan teremse elő az adót, alig nélkülözhető pénzezekéjé
kidobja olyan terményért, melynek minden tekintetbeni kilo-
grammánságáról teljes meggyőződést nem szerzett.

Publicațiune.

In ziua de 1 Noemvrie 1933 ora 10, la Primăria
orașului Mercurea-Ciuc, in fața comisiei de licitație se
va ține licitație publică pentru vânzarea materialului
lemnos din pădurea »Răchitiș», situată în hotarul co-
munei Ghimeș-Făget rezultat.

1. De pe parchetul Nr. 5, in cantitatea estimativă de 4449 m. c. in valoarea de Lei 222.480.
2. De pe parchetul Nr. 6, in cantitatea estimativă de 12.405 m. c., in valoarea estimativă de Lei 620.265.
3. Din lemnele uscate și doborâte de vânt din pădurea Răchitiș, in cantitatea estimativă de 441 m. c., in valoarea estimativă de Lei 17.646.

Licitatiunea se va ține conform dispozițiilor art.
88—110 din legea asupra contabilității publice, a regu-
lamentului Oficiului Central de Licitație și a normelor
publicate in Monitorul Oficial Nr. 127—1933.

Vânzarea se va face in bloc pentru ambele parchete
și cele uscate și doborâte de vânt.

Garanțiile provizorie va fi pentru parchetul Nr. 5
suma de Lei 22.248, pentru parchetul Nr. 6 suma de
Lei 62.026 și pentru lemnele uscate și doborâte de
vânt suma de Lei 1764.

Timpul de exploatare și de transport va fi 18 luni
pentru parchetele 5 și 6 și 6 luni pentru lemnele
uscate și doborâte de vânt.

Condițiile speciale de vânzare se pot vedea la
serviciul tehnic al primăriei.

Mercurea-Ciuc, la 4 Octomvrie 1933.

Victor Faroga m. p.,
primar.

Ing. Gh. Gondos m. p.,
șeful serv. tehnic.

No. 2753—1933.

Kiadó Bratianu uton 4 szoba, konyha
és mellékhelyiségek. Cim a kiadó-
hivatalban.

Nyomtatott Vátrak 1. kinyitandó, Csikszeredában.

Flecken és vargabéles est
minden csütörtökön este
az Ipartestület vendéglőjében.

Állami osztálysorsjáték.

IV. Játék első osztályának húzása
1933 évi november hó 9. és 10.

A III. sorsjáték tartama alatt a nyáremények
tömege ismét az Állalam eladott sorsjegyekre
ju'ott.

Csikmegyében az V. osztállynál összesen
Lei 1 780.000 nyeresemény jut kifizetésre.

Az O. osztálysorsjáték igazgatósága a IV. játékra,
új, a játékosokra sokkal kedvezőbb és nagyobb
esélyekkel bíró tervezést készített.

1. Az I. osztállynál a főnyeresemény 1 millió lesz
(volt 700.000);
2. A II. osztállynál a főnyeresemény 1 millió lesz
(volt 800.000);
3. A III. osztállynál a főnyeresemény 1 millió lesz
(volt 900.000);
4. A IV. osztállynál a főnyeresemény 1 millió lesz
(volt 1 millió);
5. Az V. osztállynál a felsmelt nyereseményeken kívül
az utolsó öt kihúzott sorsjegyre, még külön egyenkint
1 millió jutalom esik, továbbá több háromszázszor,
kétszázszor és százötvenhátször stb. nyeresemény lesz, mint
eddig volt, ugy hogy több millióval szaporodnak a nyere-
mények.

Mint hogy sorsjegyet mindenkor szivesen vásá-
rolják és különösen a nálam elért lényes nyeresemény
eredmények folytán nagymértű a kereslet, értelettel
kérem a nagyrészt közönséget, hogy szlessen mindenki
sorsjegyet minél előbb megvevnt.

Sorsjegy nélkül nincsen nyeresemény!

Sorsjegy ára, egész fél negyed nyolcad
osztályonkint * 1000 500 250 125

Ne tévessze el a címet és ne üljön fel
közönböző ajánlatoknak, hanem habo-
zása nélkül vásárolja meg sorsjegyet
alanti irodában:

Osztálysorsjáték Csiki Intezósége
SMILOVITS MÁRTON, MERCUREA CIUC.

Pályázati hirdetmény.

A csikszeredai Erdőgondnokság pályázatot
h rdet egy gépiroli állásra. — Pályázhatnak
mindazok, akiknek legalább négy középiskolá-
juk van, a g. pirást és román nyelvet perfect
ismerik. Pályázati határidő 1933 évi október
hó 21, ezen a napon lesz megtartva a vizega.
A kérvények fenti bivatálnál beadhatók a hiva-
talo órák alatt.

Seful ocolului silv
Iusp. S. Ing. silv.
Al. Bujoreanu.

MODELL KALAPOK

tíz naponként új formák olesó
árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnek minden-
nemű női kalapok elsőrendű
anyag hosszadasával. Kalapok
átalakítása a legrövidebb idő alatt.

Csikszereda, I. C. Bratianu (Gimna-
sium)-uocca 112. sz., a Sörház közelében.

Fedeles 2 rekeszes lisztes, két rekeszes
gabonás láda eladó, Mayer tanár-
nál, Csikszereda.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyorsabbtől a
legfinomabb kivitelig

melyen lecsállított árákkal
besszereszetők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.
Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is.

Csikszeredában, Stefan cel-Mare uccá
22 szám alatt, emeleten, 2 szoba,
1 konyha kiadó.